

III მასივი ქართულ ენასა და ლინგვისტიკაში

2008

ინსტრუქცია

ყურადღებით გაეცანით საგამოცდო ტესტის ბუკლეტს და ისე შეავსეთ პასუხების ფურცელი. **ბუკლეტი შეგიძლიათ გამოიყენოთ მხოლოდ შავი სამუშაოსათვის!**

გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!
პასუხების ფურცლის გაკეცვა დაუშვებელია!

წერეთ გარკვევით, იმყოფინეთ პასუხისათვის განკუთვნილი ადგილი. თუ კითხვას არ ახლავს აკრძალვა – ციტირება დაუშვებელია – შეგიძლიათ უპასუხოთ ციტატითაც.

დავალებების №№ 1-10 (წაკითხულის გააზრება) და **№№ 11-14** (ქართული ენა) შესასრულებლად აუცილებელია პასუხების ფურცლის შესაბამის უჯრედში გააკეთოთ აღნიშვნა – **X**. (იხ. დავალება 11).

გაითვალისწინეთ, დავალებები №№ 15-18 უნდა შესრულდეს შემდეგნაირად:

- პასუხების ფურცელში მოცემულია უჯრედების ჰორიზონტალური და ვერტიკალური რიგები (იხ. დავალება 17).
- ჰორიზონტალურ რიგებში იმდენი უჯრედი, რამდენი წინადადებაცაა (**№ 17 დავალებაში** – რამდენი ციფრიცაა) ამ დავალებებში;
- უჯრედთა ვერტიკალური რიგები შეცდომათა რაოდენობას შეესაბამება;
- პირველ ჰორიზონტალურ რიგში **X** უნდა დაისვას იმ წინადადების (ციფრის) რიგითი ნომრის ქვეშ, რომელშიც პირველი შეცდომაა დაშვებული; მეორე ჰორიზონტალურ რიგში **X** უნდა დაისვას იმ წინადადების (ციფრის) რიგითი ნომრის ქვეშ, რომელშიც მეორე შეცდომაა დაშვებული და ა. შ. (იხ. დავალება 17).

პასუხების მონიშვნისას:

- პასუხების ფურცელში მოძებნეთ დავალების ნომერი და თქვენი პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – **X**;
- დასაშვებია **X** ნიშანი გასცდეს თეთრი უჯრედის ფარგლებს (იხ. ნიმუში), მაგრამ იგი უჯრედზე მოკლე არ უნდა იყოს;
- თუ რომელიმე რიგში ერთზე მეტ **X** ნიშანს დასვამთ, ეს დავალება არ შეფასდება;
- თუ გსურთ უკვე მონიშნული პასუხის გადასწორება, მთლიანად გააფერადეთ ეს უჯრედი (ან უჯრედები) და შემდეგ მონიშნეთ პასუხის ახალი ვარიანტი (იხ. ნიმუში).

ნიმუში:

დავალება 11.	დავალება 17.																																																																		
<table border="1"> <tr> <td></td> <td>ა</td> <td>ბ</td> <td>გ</td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☒</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>☒</td> <td>☒</td> <td>☒</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> </tr> </table>		ა	ბ	გ	1.	☒	☐	☒	2.	☒	☒	☒	3.	☐	☒	☐	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>7</td> <td>8</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☒</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>☒</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☒</td> </tr> </table>		1	2	3	4	5	6	7	8	9	1.	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☒	☒	2.	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3.	☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☐	☐	4.	☒	☒	☐	☒	☐	☐	☐	☒	☒
	ა	ბ	გ																																																																
1.	☒	☐	☒																																																																
2.	☒	☒	☒																																																																
3.	☐	☒	☐																																																																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9																																																										
1.	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☒	☒																																																										
2.	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐																																																										
3.	☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☐	☐																																																										
4.	☒	☒	☐	☒	☐	☐	☐	☒	☒																																																										

იმ შემთხვევაში, როდესაც პასუხი იწერება სიტყვიერად, შეცდომა შეგიძლიათ გადახაზოთ და გვერდით (ან ზემოთ) დაწეროთ სწორი პასუხი.

სამი წერითი დავალებიდან აირჩიეთ და შეასრულეთ **მხოლოდ ერთი**.

არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი. ის ნაშრომი, რომელზეც მითითებული იქნება აბიტურიენტის სახელი და/ან გვარი, ან პიროვნების იდენტიფიკაციის სხვა საშუალება (მაგალითად, მეტსახელი), არ გასწორდება!

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 3 საათი და 30 წუთი.

გისურვებთ წარმატებას!

წაკითხვის გააზრებისა (№№ 1-10) და ქართული ენის (№№ 11-14) დავალებათა შესასრულებლად აუცილებელია პასუხების ფურცლის შესაბამის უჯრედში გააკეთოთ აღნიშვნა – X.

I. წაკითხვის გააზრება

წაკითხეთ ტექსტი ბოლომდე. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყოთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. შეკითხვებს ყურადღებით გაეცანით და მოცემული სამ-სამი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი.

1. ადამიანის არსებობა სამყაროში, მისი სამყაროსადმი დამოკიდებულება ორმხრივი ხასიათისაა. ადამიანი, ერთი მხრივ, არის მომხმარებელი და, მეორე მხრივ, მოქმედი და შემოქმედი.
2. ადამიანის მიერ სამყაროს „მომხმარებლობა“ მდგომარეობს მის მიერ ფიზიოლოგიურ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებაში. ადამიანს ფიზიოლოგიური მოთხოვნილებები ანუ სამომხმარებლო ინტერესები გააჩნია, მაგრამ, მეორე მხრივ, მისთვის დამახასიათებელია ის, რომ თავისუფალი აქტივობის, შემოქმედების ინტერესი გააჩნია. სწორედ ეს უკანასკნელი შეადგენს სპეციფიკურად ადამიანურ ინტერესს.
3. შემოქმედებითი აქტივობის გარეშე ადამიანს არ შეუძლია დაძლიოს მოწყენილობა, სიმარტოვე და სხვ. საერთო შემოქმედებითი საქმის ნაკლებობის პირობებში ადამიანებს შინაგანად ვეღარაფერი აერთიანებთ. ერთი სიტყვით, ადამიანს შემოქმედებითი აქტივობის გარეშე არ შეუძლია იყოს ბედნიერი.
4. თავისთავად ცხადი უნდა იყოს, რომ ტექნიკა ეხმარება ადამიანს მხოლოდ სამომხმარებლო ინტერესების დაკმაყოფილების მხრივ. ტექნიკის აზრი იმაშია, რომ იგი ადამიანის მაგიერ მუშაობს, ქმნის და ასე მზა სახით აწოდებს მას პროდუქტს. ტექნიკას, რა თქმა უნდა, არ შეუძლია დააკმაყოფილოს ადამიანის ინტერესი შემოქმედებისადმი. კიდევაც რომ შეძლოს ტექნიკურმა საშუალებამ შემოქმედების განხორციელება (რაც საუკუნოა), ეს ხომ არ იქნება ადამიანის შემოქმედება, არამედ იქნება ადამიანის მაგიერ შემოქმედება. ხოლო ადამიანს, საბოლოო ანგარიშში, საკუთარი შემოქმედებითი აქტივობის განცდა ესაჭიროება და ამის გარეშე არ შეუძლია იყოს ბედნიერი.
5. მაშ, ტექნიკას არ შეუძლია გადაწყვიტოს ადამიანის ცხოვრების უმნიშვნელოვანესი პრობლემები, როგორებიცაა: შემოქმედებითი აქტივობის უზრუნველყოფა, ამის საფუძველზე მოწყენილობის, სიმარტოვის, ურთიერთგაუგებობის დაძლევა, ადამიანთა შორის შინაგანი კავშირების ანუ სპეციფიკურად ადამიანური ურთიერთობის დამყარება და სხვ.
6. ტექნიკამ ისეთ დონეს მიაღწია, რომ თანდათან ზედმეტი გახადა კომფორტის შექმნის მიმართულებით ადამიანის შემოქმედებითი აქტივობა, ამდენად, ბურჟუაზიულ საზოგადოებაში ადამიანმა თანდათან დაკარგა შემოქმედების შესაძლებლობები და უბრალო მომხმარებლად იქცა. ტექნიკამ თითქოს სრულიად შეცვალა ადამიანი სამომხმარებლო ნივთების დამზადების საქმეში. მეტიც, თვითონ ტექნიკური მეცნიერება და ტექნიკის განვითარებაც თანდათანობით სულ უფრო და უფრო ავტომატიზებულ-ტექნიზებულ საქმედ იქცევა – ადამიანი ამ სფეროშიც თანდათან კარგავს თავისუფალ-შემოქმედებითი მოქმედების შესაძლებლობებს.
7. ტექნიკის ეს ყოვლისმომცველობა საბედისწერო აღმოჩნდა ადამიანისათვის. აღმოჩნდა, რომ ადამიანს არ შეუძლია დასჯერდეს სამყაროსადმი მხოლოდ სამომხმარებლო დამოკიდებულებას, მას არ შეუძლია იყოს ბედნიერი, თუკი მისი ცხოვრებიდან ამორთულია თავისუფალ-შემოქმედებითი აქტივობის შესაძლებლობები. შემოქმედებითი აქტივობის გარეშე ადამიანის ცხოვრება კარგავს აზრსა და „გემოს“. სრული კომფორტი, რომელიც შემოქმედებითი საქმისაგან გვათავისუფლებს, თავად სიცოცხლისგან განთავისუფლების ტოლფასია.
8. ცხოვრების მეტისმეტი შემსუბუქება, რასაც მიზნად ისახავს „ტექნიკური ოპტიმიზმი“, ნამდვილად შემსუბუქება კი არაა, არამედ სწორედ საბედისწერო დატვირთვა მოწყენილობის, მარტოობის და სხვ. უმძიმესი განცდებით.
9. თავისუფალი, შემოქმედებითი, პიროვნული მოღვაწეობის შეფერხებული ტენდენცია არ კვდება, არამედ გარდაიქმნება ღრმა დაუკმაყოფილებლობის საბედისწერო გრძნობად. ეს უკანასკნელი ადამიანის სულში ბადებს „აგრესიის კომპლექსებს“ და მოულოდნელად ამოხეთქავს ხოლმე თითქოსდა უმიზეზო დანაშაულებრივი ექსცესების სახით. „უფერული ცხოვრება არაა უხიფათო. ზოგჯერ ადამიანებს მისი სისხლით შეფერადების სურვილი უჩნდებათ“ (სტანისლავ ეჟი სტავინსკი). შემთხვევითი არაა, რომ ზეკომფორტაბელური, საიმედოდ „დაპროგრამებული“ ცხოვრების იდილიას ხშირად არღვევენ ხოლმე მოულოდნელი აგრესიის კატასტროფული აფეთქებანი.

ზურაბ კაკაბაძე, ადამიანის განსხვისების პრობლემა, წიგნში: წერილები, თბ., 1972.

- (1) **1. რა არის II აბზაცის ფუნქცია?**
 ა) I აბზაცში გამოთქმული მოსაზრების გამეორება. ბ) I აბზაცში გამოთქმული მოსაზრების დაზუსტება. გ) I აბზაცში გამოთქმული მოსაზრების უარყოფა.
- (1) **2. რა არის III აბზაცის უმთავრესი აზრი?**
 ა) საერთო შემოქმედებითი საქმიანობა ადამიანებს აერთიანებს.
 ბ) შემოქმედებითი აქტივობის გარეშე ადამიანი ვერ სძლევს მოწყენილობას.
 გ) შემოქმედებითი საქმიანობა ადამიანის ბედნიერების საფუძველია.
- (1) **3. რა აკავშირებს III და IV აბზაცებს ერთმანეთთან?**
 ა) IV აბზაცში მოყვანილია არგუმენტი III აბზაცში გამოთქმული მოსაზრების დასადასტურებლად. ბ) IV აბზაცში მოყვანილია არგუმენტი III აბზაცში გამოთქმული მოსაზრების უარსაყოფად. გ) IV აბზაცში მოყვანილია არგუმენტი III აბზაცში გამოთქმული მოსაზრების უმნიშვნელობის საჩვენებლად.
- (1) **4. რა არის V აბზაცის უმთავრესი აზრი?**
 ა) ტექნიკური პროგრესი ადამიანის სულიერ მოთხოვნილებებს ვერ აკმაყოფილებს. ბ) ტექნიკური პროგრესი ხელს უწყობს ადამიანთა ურთიერთგაათმუხლოების დაძლევას. გ) შემოქმედებითი აქტივობა უზრუნველყოფს სიმარტოვისა და ურთიერთგაათმუხლოების დაძლევას.
- (1) **5. რა იგულისხმება სიტყვებში: „ავტომატიზებული-ტექნიზებული საქმე“?**
 ა) არაშემოქმედებითი საქმიანობა. ბ) საინტერესო საქმიანობა. გ) უშედეგო საქმიანობა.
- (1) **6. რა იწვევს ადამიანური არსებობის ტრაგიზმს VII აბზაცის მიხედვით?**
 ა) აბსოლუტური კომფორტი. ბ) შემოქმედებითი აქტივობა. გ) ცხოვრების „გემოს“ დაკარგვა.
- (1) **7. რომელ აბზაცშია გამოხატული აზრი, რომ კომფორტი ადამიანს ვერ გააბედნიერებს?**
 ა) I აბზაცში. ბ) II აბზაცში. გ) VIII აბზაცში.
- (1) **8. რა არის IX აბზაცის უმთავრესი აზრი?**
 ა) ადამიანებს ცხოვრების სისხლით შეფერადების სურვილი უნდვებთ.
 ბ) დაუკმაყოფილებლობის გრძნობა, როგორც წესი, აგრესიას წარმოშობს.
 გ) პიროვნული მოღვაწეობის შეფერხებული ტენდენცია არ კვდება.
- (1) **9. რის შესახებ არ მსჯელობს ავტორი ამ ტექსტში?**
 ა) ადამიანის ზნეობრივი არსის შესახებ. ბ) ადამიანის შემოქმედებითი უნარის შესახებ.
 გ) ტექნიკური პროგრესის უარყოფითი მხარეების შესახებ.
- (1) **10. რა არის მთელი ტექსტის უმთავრესი აზრი?**
 ა) ტექნიკური პროგრესი ადამიანის კეთილდღეობისა და ბედნიერების საფუძველია.
 ბ) ტექნიკურ პროგრესს ადამიანისათვის სიმშვიდე და ბედნიერება არ მოაქვს.
 გ) ცხოვრების იდილიას ხშირად არღვევენ აგრესიის კატასტროფული აფეთქებანი.

II. ქართული ენა

- (3) **11. ტექსტში გამოტოვებულია რამდენიმე სიტყვა. ქვემოთ მოცემული ვარიანტებიდან შეარჩიეთ კონტექსტისათვის უფრო შესაფერისი.**
 რკინის მადნისაგან (1) . . . როგორც რკინას, ისე თუჯსა და ფოლადს. იმის გამო, რომ ეს მადანი არც ერთ სხვა მადანს არ ჰგავს, პირველყოფილი ადამიანისათვის (2) . . . ძნელი მისახვედრი იყო, რომ მისგან ლითონი მიიღებოდა. ამიტომ დიდმა (3) . . . განვლო, ვიდრე ადამიანი რკინის მადნის დამუშავებას შეძლებდა.
1.	ა) აღნობენ;	ბ) აღლობენ;	გ) აღხობენ.
2.	ა) საგრძნობლად;	ბ) საკმაოდ;	გ) საკმარისად.
3.	ა) დრომ;	ბ) ჟამმა;	გ) ხანამ.
- (1) **12. რას ნიშნავს სიტყვათა მყარი შეხამება – თავის ქერქში არ ეტევა?**
 ა) ზომიერების გრძნობა დალატობს; ბ) თავს უხერხულად გრძნობს; გ) პასუხისმგებლობის გრძნობა არ აქვს.

(1) 13. კრიალა მწვანე არის:

- ა) ქათქათა; ბ) ღაუღაუა; გ) ხასხასა.

(1) 14. უკბილო გადატანითი მნიშვნელობით ნიშნავს:

- ა) უკმეხს; ბ) უხამსს; გ) უხეიროს.

№№ 15-18 დავალეების შესასრულებლად პასუხების ფურცელში მოცემულია უჯრედების ჰორიზონტალური რიგები, რომლებშიც იმდენი უჯრედი, რამდენი წინადადებაცაა (№ 17 დავალეაში – რამდენი ციფრიცაა) ამ დავალეებში, უჯრედთა ვერტიკალური რიგები კი შეცდომათა რაოდენობას შეესაბამება. პირველ ჰორიზონტალურ რიგში X უნდა დაისვას იმ წინადადების რიგითი ნომრის ქვეშ, რომელშიც პირველი შეცდომაა დაშვებული; მეორე ჰორიზონტალურ რიგში X უნდა დაისვას იმ წინადადების რიგითი ნომრის ქვეშ, რომელშიც მეორე შეცდომაა დაშვებული და ა. შ.

(4) 15. რომელ წინადადებებშია დაშვებული მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული შეცდომები?

1. საბაწმიდის ლავრა მდებარეობს იერუსალიმის სამხრეთ-დასავლეთით. 2. იგი V საუკუნეში დააარსა საბა გაწმედნილმა, გამოჩენილმა საეკლესიო მოღვაწემ. 3. აქ საუკუნეების განმავლობაში სდუღდა ქრისტიან მოწესეთა კულტურულ-საგანმანათლებლო ცხოვრება. 4. მათ შორის იყვნენ ჩვენი წინაპრებიც, რომელთაც საკუთარი ეკლესია ჰქონდათ. 5. სავანეში ქართველთა წარმომადგენლობა ყველაზე მრავალ რიცხოვანი VIII-X საუკუნეებში იყო. 6. ამ პერიოდში აქ ფართოდ გაიშალა მთარგმნელობითი საქმიანობა, განვითარდა ორიგინალური ჰიმნოგრაფია. 7. განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს X საუკუნის მწიგნობართა მიერ შედგენილი კრებულები, რომლებშიც ნათლად ჩანს ეროვნული ტენდენციები. 8. XI საუკუნიდან ბერ-მონაზვნურ ყოფაზე გავლენა იქონია არაბთა მოძალებამ. 9. მათ რამდენჯერმე დაარბიეს სავანე, მაგრამ ქართველ ბერებს ამ ვითარებამაც ვერ ააღებია ხელი მწიგნობრულ-შემოქმედებით მოღვაწეობაზე.

(4) 16. რომელ წინადადებებშია დაშვებული სინტაქსური შეცდომები?

1. ბერძენი ფილოსოფოსი სოკრატე ცხოვრობდა ძველ წელთაღრიცხვის 470-339 წლებში. 2. თავისი შეხედულებები მას წერილობით არ ჩამოუყალიბებია. 3. ფილოსოფოსის ნააზრევი მისმა მეგობრებმა და მოწაფეებმა შემოუნახეს კაცობრიობას, რომლებსაც იგი ესაუბრებოდა ხოლმე. 4. ის, რომ სოკრატე დიდი მოაზროვნე იყო, ყველაზე უკეთ პლატონი წარმოაჩენდა თავის თხზულებებში. 5. სოკრატეს მოძღვრებაში ყურადღება გამახვილებულია თვითშემეცნების მნიშვნელობაზე. 6. იგი შეეცადა ეთიკის პრობლემების გადაწყვეტას ცოდნის საფუძველზე. 7. მისი აზრით, ადამიანი მაშინ იწყებს სწრაფვას ცოდნისაკენ, როცა აცნობიერებს, რომ მან არაფერი იცის. 8. ძველ საბერძნეთში სოკრატეს მიმდევართა რამდენიმე ფილოსოფიური სკოლები არსებობდა. 9. მათგან ყველაზე ძლიერი პლატონის სკოლა იყო.

(4) 17. რომელი ციფრების ადგილას არის გამოტოვებული სასვენი ნიშნები?

ქსოვილის მხატვრული დამუშავება(1) დეკორატიული და გამოყენებითი ხელოვნების(2) ერთ-ერთი უძველესი სახეობაა. ქართველები განთქმულნი იყვნენ(3) როგორც დაჩითვის(4) ისე ქარგვის ოსტატობით. ამის შესახებ მოგვითხრობს არაერთი ანტიკური წყარო. XX საუკუნის 60-იან წლებში(5) დაიწყო ამ დარგის აღორძინება. დღეს განსაკუთრებული პოპულარობით სარგებლობს დეკორატიული ქსოვილის ძირითადი სახეობები(6) გობელენი(7) თექა და სხვა. თანამედროვე ქართული გობელენი გამოირჩევა(8) არა მარტო ორნამენტებით(9) არამედ სიუჟეტური გამოსახულებებითაც.

(4) 18. რომელ წინადადებებში გვხვდება სტილისტური ხარვეზები?

1. XIX საუკუნის მიწურულს ფეხბურთი საქართველოს ზღვისპირა ქალაქების შემდეგ თბილისშიც შემოვიდა. 2. ამავე პერიოდში აწარმოეს ინგლისურიდან თამაშის წესების თარგმნა. 3. 1906 წელს ჩამოყალიბდა ფეხბურთის მოყვარულთა წრე. 4. საჭირო შეიქმნა სპორტსმენთათვის სათამაშო მოედნის მოწყობა. 5. ამისათვის დიდუბის იპოდრომი შეიქმნა. 6. თბილისში პირველი ოფიციალური საფეხბურთო მატჩი გაიმართა 1911 წელს. 7. ერთი წლის შემდეგ მოეწყო ქალაქის ჩემპიონატი, რომელშიც გამარჯვება მოიხვეჭა ვაჟთა II გიმნაზიის გუნდმა. 8. 1923 წელს თბილისში ჩემპიონის ტიტულის მოსაპოვებლად გამართულ საქალაქო შეჯიბრებაში ერთმანეთს 27 გუნდი ეჯიბრებოდა. 9. 1925 წელს შეიქმნა საფეხბურთო გუნდი „დინამო“, რომლის სახელთანაც არის დაკავშირებული ქართული ფეხბურთის არაერთი მნიშვნელოვანი წარმატება.

(10) 19. ტექსტში დაშვებულია მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული შეცდომები. ლთხ სტრიქონში შეცდომა არ არის, ექსსში კი თითო-თითო შეცდომაა. სტრიქონის ნომრის გასწვრივ მოცემულ

ხაზებზე დაწერეთ თითოეული ეს სიტყვა **სწორი ფორმით**; თუ შეცდომა **არ არის**, გააკეთეთ აღნიშვნა ✓.

- ნიმუში: 0** ჩუღურეთი თბილისის ერთ-ერთი ძველი უბანია. იგი მტკვარის მარცხენა
0 სანაპიროზე მდებარეობს. უბნის სახელწოდება ნაწარმოებია სიტყვისაგან
1 „ჩუღური“, რომელიც თურქულად ფერდობს, ხევს აღნიშნავს. ჩუღურეთი
2 ძველად მჭიდროთ დასახლებული სოფელი ყოფილა ქალაქის განაპირას.
3 მე-19-ე საუკუნის დასაწყისში იგი თბილისს შეუერთდა. ამ პერიოდისათვის
4 მოსახლეობის აღწერის მონაცემებით ჩუღურეთში ცხოვრობდა არაუმეტეს
5 113 კომლისა. ვახუშტის გეგმის მიხედვით, უბანს სამი მხრიდან ხევი ერტყა,
6 მეოთხიდან კი მტკვარი ჩაუდიოდა. ტერიტორიას შუაზე ჰკვეთდა „ავჭალის
7 დიდი“ ვხა. იგი ავლაბრის კარიდან იწყებოდა და სანაპიროს მიჰყვებოდა.
8 აქ თიხნარი ნიადაგის გამო სამეთუნეო ხელოსნობა იყო დაწინაურებული.
9 ჩუღურეთელი ოსტატები სულ უფრო ხეწოდნენ, ანვითარებდნენ ამ დარგს
10 და ქალაქელებს მაღალი ხარისხის კერამიკულ ნაწარმს თავაზობდნენ.

ნიმუში: 0 — მტკვარის —
0 ——— ✓ ———

- (8) 20. ტექსტში დაშვებულია სულ 6 სინტაქსური, პუნქტუაციური შეცდომა და სტილისტური ხარვეზი. **გაასწორეთ** ეს შეცდომები და ხარვეზები და **ისე გადაწერეთ ტექსტი**, რომ წინადადებების შინაარსი არ შეცვალოთ. თუ არ დაუშვებთ არც ერთ შეცდომას, დამატებით მოგეცემათ 2 ქულა, ერთი შეცდომის დაშვების შემთხვევაში – 1 ქულა. გაითვალისწინეთ, ერთ წინადადებაში შეიძლება შეგხვდეთ ერთზე მეტი შეცდომა ან ხარვეზი.
თბილისში ტელეფონი 1882 წელს ამუშავდა. პირველი კავშირი დამყარდა „კავკაზის“ რედაქციასა და სტამბას შორის. თავადი ჯორჯაძე იყო პირველი მეწარმე, ვინც სატელეფონო ხაზი გაიყვანა საკუთარი კანტორიდან ღვინის საწყობამდე. 1893 წელს უკვე სატელეფონო ქსელი ემსახურებოდა არაერთ თბილისელს, რომლის ცხოვრებაშიც ტელეფონმა ძალიან უმნიშვნელოვანესი ადგილი დაიკავა. აბონენტთა მომსახურებას ტელეფონისტი ქალები ახდენდნენ. როგორც იმდროინდელი პრესა აღნიშნავდა აბონენტთა რაოდენობით თბილისი რუსეთის იმპერიაში მეხუთე ადგილზე იყო. 1935 წელს ამუშავდა ავტომატური სატელეფონო სადგური რომელიც ფირმა „ერიქსონმა“ დაამონტაჟა.

III. ქართული ლიტერატურა

- (1) 21. იაკობ ხუცესის თხზულებაში „შუშანიკის წამება“ ვკითხულობთ:
„და ვითარცა აღივსებოდა მეექვსე იგი წელი საპყრობილესა მას შინა, სენი სნეულები-საი მოიწია მის ზედა და შეიქმნა და დადნა ვითარცა ავლი“.
ამოიწერეთ ამ მონაკვეთიდან შედარება (არა უმეტეს სამი სიტყვისა).
- (1) 22. იოვანე საბანისძის თხზულებაში „აბოს წამება“ ვკითხულობთ:
„ხვალე განსლვაი არს ჩემი ხორცთაგან და მისლვაი უფლისა ჩემისა და ღმრთისა იესუ ქრისტის თანა“.
გადმოეცით თქვენი სიტყვებით მთელი მონაკვეთის შინაარსი.
- (1) 23. გიორგი მერჩულის თხზულებაში „გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრება“ ვკითხულობთ:
„კლდეი იგი ხანძთისაი უფიცხლესი არს უფროის ყოველთა მათ კლარჯეთისა უდაბნოთა და [ბერებმა] შრომითა დიდითა ქმნეს ადგილი იგი, რამეთუ არა აქუნდა მათ ცული და წერაქვი, არცა სხუაი ეგევითარი სახმარი“.
განმარტეთ, რა არის ამ მონაკვეთის მთავარი სათქმელი.
- (4) 24. „ვეფხისტყაოსნის“ პროლოგში ვკითხულობთ:
„ესე ამბავი სპარსული, ქართულად ნათარგმანები,
ვით მარგალიტი ობოლი, ხელის-ხელ საგოგმანები,
ვპოვე და ლექსად გარდავთქვი, საქმე ვქმენ საჭოჭმანები.
ჩემმან ხელ-მქნელმან დამმართოს ლაღმან და ლამაზმან ნები“.
1. ამ სტროფის მიხედვით, რა მასალა ჰქონდა ხელთ ავტორს, სანამ პოემის წერას შეუდგებოდა? (ციტირება დაუშვებელია!)
2. დაასახელეთ, რომელ მხატვრულ ხერხს იყენებს ავტორი პოემის სიუჟეტის შესაფასებლად.

3. ამოიწერეთ ორი სიტყვა, რომლებიც ავტორის დამსახურებას გამოხატავს.

4. ვის შეფასებას ელის ავტორი? (ციტირება დაუშვებელია!)

(1) 25. წიგნში „სიბრძნე სიცრუისა“ მეფესთან საუბრის დროს უფლისწული ამბობს:

„რაგინდ დიდებული და ძლიერი მეფე იყო, სცან ესე: მიწა ხარ და მიწად მიიქცევი. ღვთის სათნო გიჯობს კაცთა სათნოსა“.

განმარტეთ, რა არის ამ მონაკვეთის მთავარი სათქმელი. (ციტირება დაუშვებელია!)

(2) 26. წიგნში „დავითიანი“ ვკითხულობთ:

„ნათობს და ბინდობს საწუთრო, ქცევადი, მობრუნავია!

წამს მყუდრო ქარი აქროლის, წუთზე დამუსრის ნავია,

ყოველი ღხინი მუხთლისა კვლავ ისევ საჭმუნავია,

ერთი დრო გრძლად არ შეგრძნების, კარგი სთქვა, გინა ავია“.

1. ამოიწერეთ სიტყვა, რომელიც აღნიშნავს დარდის მომგვრელს.

2. განმარტეთ, როგორ არის დახასიათებული საწუთრო ამ სტროფში. (ციტირება დაუშვებელია!)

(1) 27. ალექსანდრე ჭავჭავაძის ლექსში „გოგჩა“ ვკითხულობთ:

„ერთგზის ესეცა ქვანი შავნი, დღეს დახავსილნი,

ურთიერთთაანა კაეშირობით ამაღლებულან;

მკუთვნელნი მათნი ბედნიერნი და კმაყოფილნი,

ოდესმე მათში განცხრომილან და განშვებულან“.

განმარტეთ, რა არის ამ სტროფის მთავარი სათქმელი.

(1) 28. გრიგოლ ორბელიანის ლექსში „თამარ მეფის სახე ბეთანიის ეკლესიაში“ ვკითხულობთ:

„და რაც ღაეცა,

ის წარიტაცა

შავმან ყორანმან ვით უმწე მსხვერპლი!

ჰე, ცრუ სოფელო,

დაუნდობელო,

შენში კეთილი სად არს ფერ-უცვლელ?“

განმარტეთ, რა არის ამ მონაკვეთის მთავარი სათქმელი.

(2) 29. ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსში „შემოდამება მთაწმინდაზედ“ ვკითხულობთ:

„მახსოვს იგი დრო, საამო დრო, როს ნაღვლიანი,

კლდევ ბუნდოვანო, შენს ბილიკად მიმოვიდოდი

და წენარს სადამოს, ვით მეგობარს, შემოვეტრფოდი,

რომ ჩემებრ იგიც იყო მწუხარ და სევდიანი!“

1. განმარტეთ, რას ნიშნავს სიტყვები: „კლდევ ბუნდოვანო“.

2. განმარტეთ, რა აზრის გამოხატვა სურს ავტორს ამ სტროფით.

(1) 30. ილია ჭავჭავაძის მოთხრობაში „კაცია-ადამიანი?!“ ვკითხულობთ:

„...ჯავრისაგან იმ კალმახს ლაზათიანად მიადლა, მოუვიდა კუჭის ანთება და ჩაჰბარდა პატრონსა. მოკვდა ლუარსაბიცა ისე, როგორც ისოცებიან ბევრნი ჩვენგანნი, რომელნიც არც თავის სიცოცხლით უმატებენ რასმეს ქვეყანასა და არც თავის სიკვდილით აკლებენ“.

განმარტეთ, როგორ ახასიათებს ლუარსაბის ცხოვრებას ავტორი. (ციტირება დაუშვებელია!)

(2) 31. ილია ჭავჭავაძის პოემაში „განდევილი“ ვკითხულობთ:

„ამა უბიწო დიადის ხილვით

წარტყვევნილ იქმნა განყენებული

და ვით ცხოველს ხატს ღვთის დიდებისას

შესცქერდა მზესა განცვიფრებული“.

1. ამოიწერეთ სიტყვა, რომელიც აღნიშნავს ბერს.

2. რასთანაა შედარებული ჩამავალი მზის მშვენიერება?

(1) 32. აკაკი წერეთლის პოემაში „თორნიკე ერისთავი“ სარდალი მიმართავს მეომრებს:

„მორის ქვეყნით ვართ მოსული

რჯულისთვის მეომარიო;

ხელში გვიჭირავს ფარ-ხმალი,
წინ გვიძღვის ქრისტეს ჯვარიო“.
რით არის განპირობებული ქართველთა სურვილი, დახმარება აღმოუჩინონ ბერძნებს?

(1) 33. **ალექსანდრე ყაზბეგის მოთხრობაში „ხევისბერი გოჩა“ ვკითხულობთ:**
„ყმაწვილი ბიჭი ჩამოსტა ანგარიშიშეცემლივ, დადგა იქავ და, მკვდარს დამსგავსებული, გაქვავებული შეჰყურებდა ხალხს, რომელიც იმის თვალში ბუზსავით ირეოდა“.
პერსონაჟის რა სულიერი მდგომარეობა ჩანს ამ მონაკვეთში?

(2) 34. **ვაჟა-ფშაველას პოემაში „ბახტრიონი“ კვირია ეუბნება სანათას:**
„ცოცხალს კი უნდა ესუროს
ვაჟაკცსა ქუდი თავზედა.
სიცოცხლეს აუგიანსა
სიკვდილი მიჯობს ხმალზედა“.

1. *ამოიწერეთ* სიტყვა, რომელიც აღნიშნავს საძრახისს.
2. კვირიას რა თვისება ჩანს ამ მონაკვეთში?

(1) 35. **დავით კვლიაშვილის მოთხრობაში „სამანიშვილის დედინაცვალი“ ვკითხულობთ:**
„შვილის მაშველობა მეტად სასიამოვნოდ დაურჩა მოხუცებულ ბეკინას. ძალიან იამა გუნებაში ისიც, რომ ქალის მოტაცება სჭირდებოდა... თუმცა შვილს კი უთხრა საყვედურივით: – ეგ მოტაცება კი, შვილო, საჩემო საქმე აღარაა!.. უნდა აგერიდებია ეს!“
რატომ ამბობს ბეკინა, ქალის მოტაცება საჩემო საქმე აღარააო?

(2) 36. **ნაწარმოებში „ჰაკი აბა“ ლეო ქიაჩელი მოგვითხრობს:**
„სამსონ დავანაძეს თავისი ზორბა ტანი გაეჭიმა. კისერი წაეგრძელებინა და თავი და ზედატანი კუზმასაკენ გადაეხარა. იგი დაბალი ხმით მოხსენებას უკეთებდა მას ოფიცერ ემხას და ჰაკი აბას შესახებ. მერე, თითქოს სიტყვებს შორის შეაპარაო, ბეჭირბი ჩაჩბას განთავისუფლების დაპირებაც მოაგონა“.

1. *განმარტეთ*, კუზმასადმი სამსონ დავანაძის როგორ დამოკიდებულებას გამოხატავს მისი პოხა.
2. *განმარტეთ*, რა არის სამსონ დავანაძის ქცევის მოტივაცია.

(2) 37. **კონსტანტინე გამსახურდიას რომანში „დიდოსტატის მარჯვენა“ ვკითხულობთ:**
„[მეფე] გიორგიმ ცხენიდან ჩამოსტომა დააპირა, მაგრამ მამამზემ აღვირში უტაცა ხელი. უარესად გაგიმიზებდაო ნაიარვეი ფეხი, ნუ იქმო... მის მუდარაში იმდენი სიწრფელე ისმოდა, ...ეჭვი შეეპარა გიორგის, ეგებ სტყუოდნენ მსტოვარები, მამამზე უბრალო იყოსო კოლონკელიძისა და ჭიაბერის მიერ ატეხილ ამბოხში“.

1. *რაში* ადანაშაულებდნენ მამამზე ერისთავს? (ციტირება დაუშვებელია!)
2. *რატომ* დაეჭვდა მეფე გიორგი – „ეგებ სტყუოდნენ მსტოვარები“?

(1) 38. **მიხეილ ჯავახიშვილის რომანში „ჯაყოს ხიზნები“ ვკითხულობთ:**
„დროება ერთხელ კიდევ გამოიცვალა. თეიმურაზ ხევისთავი რევოლუციის საღეწავ მანქანაში ჩავარდა“.
განმარტეთ, რის თქმა სურს ავტორს სიტყვებით: „რევოლუციის საღეწავ მანქანაში ჩავარდა“.

(2) 39. **გალაკტიონ ტაბიძის ლექსში „მე და დამე“ ვკითხულობთ:**
„ცა მტრედისფერ, ლურჯ სვეტებით ისე არის დასერილი,
ისე არის სავსე გრძნებით, ვით რითმებით ეს წერილი“.

1. *ამოიწერეთ* ორი სიტყვა, რომელთა მეშვეობითაც ავტორი მიგვანიშნებს მთვარის სხივებზე.
2. *რომელ* მხატვრულ საშუალებას იყენებს ავტორი მეორე სტრიქონში?

(1) 40. **გიორგი ლეონიძის ლექსში „ნინოწმინდის დამე“ ვკითხულობთ:**
„ნინოწმინდა... პალატები მეფეთა...
გალავანში – ჯამი აქაფებული.
შენი სახე რისთვის შემომეფეთა,
ხატი იყავ – ვეფხვი დაქალებული...“
რომელ მხატვრულ საშუალებას იყენებს ავტორი მეოთხე სტრიქონში?

IV. წერიტი დავალება

წერიტი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალებებს, გაიაზრეთ ისინი, აირჩიეთ და შეასრულეთ მათგან მხოლოდ ერთი. ნაშრომი, რომელიც დავალებას არ უპასუხებს ან ენობრივად იმდენად გაუმართავი იქნება, რომ აზრის გაგება გაჭირდება, ანდა 150 სიტყვაზე ნაკლები მოცულობისა აღმოჩნდება, არ შეფასდება.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გამწვანდება, არ შეფასდება და თხზულების მოცულობის განსაზღვრისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

თითოეულ წერიტ დავალებას თან ახლავს სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი, თუნდაც მთელი ნაწარმოების შინაარსის თხრობა (პერიფრაზი და შინაარსი ნაშრომის მოცულობის განსაზღვრისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა (მაგალითებით საკუთარი მოსაზრებების დასაბუთების) და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ტესტში დატოვებულია ფურცელი შავი სამუშაოსათვის, რომელიც არ სწორდება (სურვილის მიხედვით, შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ იგი). თხზულებისათვის გამოყოფილი ფურცლის დასაწყისში მოცემულია წერიტი დავალებების ნომრები (№1, №2 და №3); შემოხაზეთ ის ციფრი, რომელიც თქვენ მიერ არჩეული დავალების ნომერს შეესაბამება.

შეცდომები გადახაზეთ, ნუ დაჯდაბნით.

წერიტი დავალების მაქსიმალური ქულაა 20.

დავალება № 1

იოვანე საბანისძე მოგვითხრობს:

„...აღიძრნეს შემასმენელნი წმიდისა ამის მოწამისანი, განრისხებულნი და აღბორებულნი, საესენი შურითა ქრისტიანეთათა; შეიზრახნეს შეთქუმით წმიდასა მას ზედა და შევიდეს წინაშე მსაჯულისა მის, რამეთუ სხუაი მსაჯული ამირაი შემოსრულ იყო ქალაქსა ტფილისს. და ჰრქვეს მას: „არს ქალაქსა ამას შინა ჭაბუკი ერთი, რომელი იყო ბუნებით სარკინოზ და განზრდილ და ცხორებულ შჯულითა მით, რომელი მომცა ჩუენ მაჰმედ, მოციქულმან ჩუენმან; და აწ დაუტევებინეს შჯული ესე ჩუენი და იტყვის თავსა თვისსა ქრისტიანედ და უშიშად ვალს ქალაქსა შინა და მრავალთა ასწავებს ჩუენგანთა ქრისტიანე ყოფად. აწ ბრძანე შეპყრობაი მისი და შეაგდე იგი სატანჯველსა და გუემასა, ვიდრემდის არა აღიაროს შჯული მაჰმედ მოციქულისა ჩუენისაი; უკუეთუ არა, მოკუედინ იგი, რაითა არა მობაძვე იქმნენ მისა მრავალნი სიტყვითა მისითა“.

ამას რაი შეასმენდეს, ესმა ვიეთმე ქრისტიანეთა კაცთა და მოვიდეს მსწრაფლ და შეაჯერებდეს მას, რაითამცა მიჰრიდა და დაემალა. ხოლო მან ჰრქუა მათ: „მე არა ხოლო ტანჯვად განმზადებულ ვარ ქრისტიანეთის, არამედ სიკუდილცა“.

და გამოვიდა იგი სიხარულით და იქცეოდა შორის უბანთა განცხადებულად. მაშინ მოვიდეს მსახურნი იგი მის მსაჯულისანი. და შეიპყრეს ნეტარი ჰაბო. და შეიყვანეს იგი წინაშე მსაჯულისა მის. და ჰრქუა მას მსაჯულმან მან: „რაი არს, რომელი-ესე მესმის შენთვის, რამეთუ ხარ შენ ნათესავით და ტომით სარკინოზ და დაგიტევებინეს მამული შჯული და ქრისტიანეთა თანა შეცთომილ ხარ?! აწ განემზადე და ილოცე შჯულითა მით, რომლითა განგზარდეს მშობელთა შენთა“.

„ეგე კეთილად სთქუ, რამეთუ ვარ მე ბუნებით სარკინოზ. განსწავლულ ვიყავ შჯულითა მით მაჰმედისითა და ვცხოვნდებოდე მას შინა, ვიდრე უმეცრებასა შინა ვიყავ. და აწ შეუდგე მე ჭეშმარიტსა ქრისტიანის მიერ მომადლებულსა სარწმუნოებასა სამებისა წმიდისასა – მამისა და ძისა და სულისა წმიდისასა. და აწ ქრისტიანე ვარ თვინიერ ყოვლისა ცილობისა“.

„დაუტევე სიცოფისა ეგე განზრახვაი და უკუეთუ ნაკლულევანებისა შენისათვის შედგომილ ხარ ქრისტიანეთა, მე უფროისლა ნიჭი და პატივი აწვე მიგცე შენ“.

„ოქროი და ვეცხლი შენი შენ თანავე იყავნ წარსაწყმედელად თავისა შენისა. მე პატივისა კაცთაგან არა ვეძიებ, რამეთუ მაქუს მე ნიჭი ქრისტისმიერი, გვირგვინი ცხორებისა და უხრწნელებისაი და პატივი საუკუნოი ცათა შინა“.

მაშინ უბრძანა მსაჯულმან მან ხელით და ფერხით შეკრავი მისი ბორკილითა რკინისაითა და ეგრეთ შთააგდეს იგი საპყრობილესა. ხოლო ნეტარსა მას უხაროდა და ჰმადლობდა უფალსა.

და იყოფოდა ნეტარი ჰაბო საპყრობილესა შინა მარხვითა, და ლოცვითა, და ფსალმუნებითა ღამე და დღე განუსუენებელად და ჰყოფდა იგი ქველის-საქმესა, რამეთუ განყიდა მან ყოველი, რაიცა აქუნდა მას, და ჰზრდიდა იგი მშიერთა და ნაკლულეევანთა მის თანა პყრობილთა მათ. ხოლო ცრუ მოძღუარნი იგი და შემასმენელნი შევიდიან მისა და ეტყვიედ რომელნიმე რეცა სიტყვითა ლიქნისაითა: „შვილო, ნუ განიწირავ თავსა შენსა, ნუცა სიტყაბუკესა შენსა განჰვაჭრი ქრისტიანედ და ნუცა ძმათა და ნათესავთა შენთა განეშორები, რაითა არა შეამთხვიო ძვირი თავსა შენსა და შეგუაწუხნე ჩუენ ყოველნი“.

და რომელნიმე მათგანნი აშინებედ მას და ეტყვიედ: „რაი სარგებელ გეყოს შენ ქრისტი იგი შენი? ანუ ვინ გიხსნეს შენ ხელთაგან ჩუენთა, რამეთუ ცეცხლი და სატანჯველი აწვე განგვიძადებეს შენთვის, არა თუ მოიქცე ჩუენდავ“.

ხოლო ნეტარი იგი არა ისმენნ მათსა, არამედ ილოცავნ და უღარდილოდ ფსალმუნებნ გონებითა თვისითა. და ვითარცა ვერ შეძრეს მართალი იგი, გამოვიდეს მიერ სირცხვილეულნი“.

გაანალიზებთ მოცემული მონაკვეთი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ აბოს ქცევის მოტივაციისა და მისი მსოფლმხედველობის შესახებ;
- იმსჯელეთ სარკინოზთა ქცევის მოტივაციისა და მათი მსოფლმხედველობის შესახებ (ყურადღება მიაქციეთ ამირას სიტყვებს – „ხარ შენ ნათესავით და ტომით სარკინოზ და დაგიტყვების მამული შჯული...“);
- იმსჯელეთ, რა არის ამ მონაკვეთის მთავარი სათქმელი და ჩამოაყალიბეთ თქვენი დამოკიდებულიება წამოჭრილი პრობლემის მიმართ.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

ყურადღებით წაიკითხეთ ნაწევები ვაჟა-ფშაველას პოემიდან „სტუმარ-მასპინძელი“:

„სიცოცხლე ჰქრება, სისხლი დის, –
ზვიადაური კვებოდა,
გული ვერ მოჰკლა მტრის ხელმა,
გული გულადვე რჩებოდა.
და ამ სურათის მნახველი
ერთი დიაცი ბნდებოდა,
ცრემლებს ჰმალავდა ღამაზი,
ხალხზე უკანა დგებოდა.
მიშველებასა ჰლამობდა:
„ნუ ჰკლავთ!“ – ეძახის გულიო.
ფიქრობდა ბრაზმორეული:
„ნეტავი მომცა ცულიო,
ნეტავი ნებას მაძლევდეს
დედაკაცობის რჯულიო,
რომ ეგ ვაცოცხლო, სხვას ყველას
გავაფრთხოვინო სულიო.
ნეტავი იმას, ვინაცა
მაგის მკლავზედა წვებოდა,
ვისიცა მკერდი, აწ კრული,
მაგის გულ-მკერდსა სწვდებოდა,
ნეტავი იმას ოდესმე
ქმრის ტრფობა გაუცვდებოდა?!“
ქისტები გაწყრენ, იტკიცეს:
ვერ აუსრულდათ წადილი,
ვერ გაუკეთეს თავის მკვდარს
მის შესაფერი სადილი.
დაკლულმა დაჰკლა მათ გული
და გაუცრუა ქადილი.
შეურაცხყოფილთ უნდოდათ

ერთად გაეძროთ ხანჯრები
და გაეკეთათ მკვდრის გვამზე
სისხლით ნაღები ფანჯრები.
მაგრამ ვერ ჰბედვენ, სცხვენინანთ:
„ცოდვან!“ – ყველა ჰფიქრობდა.
ხალხის გული და გონება
სასინანულოდ მიჰქროდა.
სთქვეს, როცა სახლში გაბრუნდენ,
თავ-თავქვე ჩამოდიოდენ:
ხომ მაგას არ მოუკლავდით
მტრებს, ავს რომ არ სჩადიოდენ?
კარგი ვაჟკაცი ყოფილა,
ყველა ალლაჰსა ჰფიცავდა,
იმიტომ ვეფხვებრ გვებრძოდა,
თავის მიწა-წყალს იცავდა.
მაგრამ მტერს მტრულად მოექე-
თვითონ უფალმა ბრძანაო,
ის სჯობს, რაც მალე ვეცდებით,
გულში ჩაუურჭოთ დანაო.“
წავიდნენ. ზვიადაური
ზეზე გაწირეს ტიალად.
თუნდა ძაღლებმა ათრიონ,
ფრინველთა ჯიჯგონს ზიარად;
„არ შეაწირა, ეგდოსო,
ეგეც ეყოფა ზიანად.“
ამას იძახდენ ქისტები
თავმოწონებით, ხმიანად.
ამ ხმასვე იმეორებდენ
ბნელი ხეები მთიანად.

ჩამოდგა სადამოს უამი,
მთიდან მზის სხივი ჩამოხდა,
სიბნელე მოიპარება,
სინათლეს სული ამოჰხდა.
დადგნენ, სულ დადგნენ მზის სხივნი,
ადარ ელავდა ქვიშაო;
ადარსადა სხანს, გამქრალა
თეთრი თმა შავის მთისაო;
ნაღვლით ნაქარგი, ნაქსოვი
სახე იმ სალის კლდისაო,

რო მუდამ მგლოვიარეა,
ცრემლი ანკარა სდისაო.
სიკვდილსა გლოვა უხდება,
მკვდარს ძმას – ტირილი დისაო,
ტყესა – ხარ-ირმის ნაფრენი,
ზოგ დროს – ყმუილი მგლისაო.
ვაჟკაცსა – ომში სიკვდილი,
ხელში – ნატეხი ხმლისაო,
ომს – ლხინი გამარჯვებულთა
და დამარცხება მტრისაო“.

გაანალიზეთ მოცემული მონაკვეთი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ ალაზას მხატვრული სახის შესახებ;
- იმსჯელეთ ქისტების განწყობილების შესახებ (ყურადღება მიაქციეთ მათს ზნეობრივ-მსოფლმხედველობრივ პოზიციას);
- იმსჯელეთ, რა არის ამ მონაკვეთის მთავარი სათქმელი და ჩამოაყალიბეთ თქვენი დამოკიდებულიება წამოჭრილი პრობლემების მიმართ.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 3

ყურადღებით წაიკითხეთ ნაწყვეტი ილია ჭავჭავაძის პოემიდან „აჩრდილი“:

„გადასდგომიხართ თქვენ ქართველობას,
დაგინგრევიათ დიდი მამული,
რადა დაჰბადავს თქვენში დიდს გრძნობას?
რითი აღტკინდეს ქველისთვის გული?
თქვენ გარს მადლითა საგსეს ბუნებას
შეუკრებნია ყოველიფერი,
რომ მისცეს თქვენში ზრდა დიდს ცხოვრებას;
ჰყოს იგი ძლიერ და ბედნიერი.
ვიშ, ეს ქვეყანა, ხმელეთის თვალი,
დიდის სამოთხის კუთხე პატარა,
ქედმოდრეკილა ნაღვლით საწყალი,
რომ მისი ტრფობა თქვენში შემწყდარა;
რომ დაგიგდიათ უმწედ, უნუგემ,
თქვენის სიავით დაწყლულეულა,
თქვენგან გმობილი, – უცხოს კალთის ქვეშ,
ვითა ობოლი, შეფარებულა“.

მიხეილ ჯავახიშვილის რომანში „ჯაყოს ხიზნები“ თეიმურაზი ესაუბრება ივანეს:

„– ქართველ ერსა და ქართულ კულტურაზე ვლავარაკობდით, – გაიხსენა ბაასის სათავე თეიმურაზმა. – საიდან და როგორ უნდა შექმნილიყო ერთიანი ქართველი ერი და კულტურა?! ორი ათასი წელიწადი მაინც იქნება, რაც ამერეთ-იმერეთი ერთ ნაჭურ მიწაზე ვსცხოვრობთ. ერთად კი, ერთიან სახელმწიფოებრივ და ეროვნულ შენობაში ორასი წელიწადიც არ გვიცხოვრნია. ერთმანეთს ჭირიანებით გავურბოდით და ისე ვერიდებოდით, თითქო სხვადასხვა ტომისა და სისხლისანი ვყოფილიყავით. მუდმივ ცალ-ცალკე ვიდუპებოდით და ცალ-ცალკე ვშენდებოდით. საქართველო ყოველთვის ორპირი ან სამპირი იყო. ერთს რომ აღმოსავლეთისკენ ჰქონდა მიდრეცილი, მეორე დასავლეთისკენ იხედებოდა, მესამეს კი ან სამხრეთისკენ ჰქონდა მიბრუნებული, ან ჩრდილოეთისკენ... ეროვნული ნებისყოფაც და ენერგიაც ასე დაგვეფანტა.“

– ეხლა ხომ გაერთიანებული ვართ, შენც შეები საერთო უღელში და შენი წილი გასწიე. თუ სულიერ კულტურას ჩამორჩი, ქონებრივს მაინც დააწვებოდი.

– კაცო, ივანე, მე რა მოსატანი ვარ? მე დავიდუპები თუ ავშენდები, ქართველ ხალხს არც ევნება, არც შეერგება.

– აბა მაგას როგორ ამბობ, თეიმურ? ხალხი შენისთანა უჯრედებისგან შესდგება.

– მართალია, მაგრამ გავაფართოვოთ მსჯელობის ფარგალი. ერთი მითხარი, თავის ხასიათით და სულიერ აგებულებით ქართველი ხალხი დემოკრატია თუ არისტოკრატია?

– ვისაც ვუცნივართ, არისტოკრატებში ჩავურიცხივართ.

– გიშველა დემერტმა! მაშ ცხადია, რომ ქართველი ხალხი საშინელ ძალას ატანს და ამახინჯებს თავის თავს. ერთი გამაგებინე, როგორ მოხდა ასეთი უცნაური სასწაული: ზნე-ჩვეულებით,

A series of horizontal dashed lines spanning the width of the page, providing a template for handwriting practice.